

Asia: VN/3071/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisen hallinnon automaattista päätöksentekoa koskevaksi lainsäädännöksi

Esitysluonnoksen kokonaisuutta koskevat kysymykset

Yleiset huomiot automaattista päätöksentekoa koskevasta sääntelykokonaisuudesta

Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin arkisto kiinnittää huomiota yleisluontoisesti seuraaviin asioihin:

- Uudistus lisää automaattiseen päätöksentekoon liittyvää dokumentaation tarvetta ja luo uusia säilytysvelvoitteita. Tämä voi muodostua hidasteeksi automaattisen päätöksenteon käyttöönoton kannalta.
- Osa säilytettävästä tiedosta (esim. muutetut käsittelysäännöt ja käytetyt tietovarannot) kuulostavat siltä, ettei niitä saa muodostumaan automaattisesti, vaan ihmisen on merkittävät tiedot käsin. Tämä tekee prosessista raskaamman.
- Luonnoksessa mainitaan useiden asiakirjojen kohdalla säilytysajaksi 5 vuotta, mutta käyttöönottopäätöksen ja laadunvalvontasuunnitelman säilytysaikoihin ei oteta kantaa. Jos näiden asiakirjojen laatiminen on pakollista, niille olisi hyvä määritellä myös säilytysaika.
- Luonnoksessa mainitaan, että automaattisen päätöksenteon käyttöönotto on testattava ja testaus dokumentoitava. Asiakirjan laatimiseen ei kuitenkaan anneta tarvittavia ohjeita. Olisiko ohjeistus kuitenkin tarpeen, koska testauksen dokumentointi on tärkeää?
- Laki voi olla osittain turhankin tarkka, sillä osa asioista löytyy jo muista laeista. Toisaalta on tärkeää ymmärrettävyyden kannalta, että vaatimukset ovat tarkkoja ja lakimuutokset selkeitä.
- Viranomaisilla pitäisi olla mahdollisuus ottaa automaattinen päätöksenteko käyttöön ilman, että kustannus ja kynnys siihen ovat liian korkeita.

Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hallinnon lainalaisuuteen, hyvään hallintoon ja avoimuuteen sekä virkavastuuseen

-

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Miten arvioitte ehdotuksen ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan päätöksenteon automatisoinnin kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen ja automaation hyödyntämisen osalta?
- Onko ehdotetuilla muutoksilla vaikutuksia, joita esityksessä ei ole tunnistettu ja jotka eivät liity jäljempänä esitettyihin kysymyksiin?

-

Laki hallintolain muuttamisesta

Yleiset huomiot hallintolain 8 b luvusta

-

Huomiot automaattisen ratkaisemisen määritelmästä (53 e §:n 1 momentti)

-

Huomiot automaattisesti ratkaistavien asioiden käyttöalasta ja rajauksesta (53 e §:n 2-4 momentti)

-

Huomiot automaattisen ratkaisemisen oikeussuojaedellytyksestä (53 f §)

-

Huomiot automaattisesta ratkaisemisesta ilmoittamisesta (53 g §)

-

Muut hallintolakia koskevat huomiot

-

Laki tiedonhallintalain muuttamisesta

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 6 a luvusta

-

Yleiset huomiot tiedonhallintalain 13 a §:stä

-

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Onko ehdotuksen vaikutukset olemassa oleviin automatisoituihin päätöksentekoprosesseihin arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeansuuntaisesti?
- Jos organisaatiollanne on jo käytössä automatisoituja päätöksentekoprosesseja: Jos käytössä olevasta automaattisesta päätöksenteosta jouduttaisiin luopumaan, millaisia resursseja nykyisten käsittelyvolyyymien ja -aikojen säilyttäminen ilman automatisointia edellyttäisi?
- Onko tiedonhallintalakiin ehdotetun 13 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko

arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

-

Laki digipalvelulain muuttamisesta

Yleiset huomiot digipalvelulain 6 a §:stä

-

Kysymykset vaikutusarvioinnista

- Onko digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n vaikutukset arvioitu osaltanne riittävästi? Puuttuuko arvioinnista joitain keskeisiä näkökulmia? Onko muutoksen edellyttämät resurssitarpeet arvioitu oikeasuuntaisesti?

- Miten arvioitte digipalvelulakiin ehdotetun 6 a §:n ja siihen sisältyvien vaatimusten vaikuttavan palveluautomaation kehittämiseen ja käyttöönottoon tulevaisuudessa? Mitä hyötyjä ja mitä haittoja ehdotuksella olisi tulevan kehittämisen osalta?

-

Laki rikosasioiden tietosuojalain muuttamisesta

Huomiot 13 §:ään ehdotettavasta muutoksesta

-

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Huomiot ehdotetusta voimaantulosta sekä siirtymäsäännöksistä

-

Mäenpää Nita
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, arkisto